

НОРМАТИВНА УРЕДБА

чл. 74 от ДОПК

**Други нормативни актове, в които е предвидено предоставяне
(разкриване) на данъчна и осигурителна информация**

Най-общо основанията за предоставяне на данъчна и осигурителна информация могат да се определят като такива, даващи право на изрично определени лица/органи да получават такава информация (чл. 74, ал. 1 от ДОПК и др.), също основания, свързани с предоставяне на информация за определена цел (чл. 73, ал. 2 от ДОПК и др.), както и на други основания (чл. 74, ал. 2, чл. 75 от ДОПК и др.) Друго разделение е според акта, въз основа на който се предоставя данъчна и осигурителна информация, а именно по писмено искане на определен орган или въз основа на акт на съда и др.

На първо място данни (информация), представляващи данъчна и осигурителна информация, се предоставят само ако са налице следните предпоставки (основания), регламентирани в чл. 74 от ДОПК:

- писмено искане на президента на Република България във връзка с правомощията му по чл. 98, т. 12 от Конституцията на Република България (опрощава несъбираеми държавни вземания);
- искане на орган на Националната агенция за приходите във връзка с осъществяване на правомощията му при условия и по ред, определени от изпълнителния директор;
- писмено искане на главния прокурор, управителя на Националния осигурителен институт или директора на съответното териториално поделение на Националния осигурителен институт, директора на Агенция "Митници" или директора на съответната териториална дирекция, председателя на Държавна агенция "Национална сигурност", директора на дирекция "Финансово разузнаване" на Държавна агенция "Национална сигурност" или други оправомощени от председателя на Държавна агенция "Национална сигурност" длъжностни лица, директора на Агенцията за държавна финансова инспекция, председателя на Комисията за защита на конкуренцията или оправомощени от него длъжностни лица, председателя на

**РАЗКРИВАНЕ НА ДАНЪЧНА И ОСИГУРИТЕЛНА
ИНФОРМАЦИЯ**

Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество и директорите на териториалните ѝ дирекции, председателя на Сметната палата, Комисията за финансов надзор и нейните органи, председателя на Националния статистически институт, председателя на Държавната комисия по хазарта, главния инспектор или инспектор от Инспектората към Висшия съдебен съвет - при необходимост във връзка с осъществяване на определените им в закона правомощия;

- по писмено искане на съдебни изпълнители - във връзка с образувано пред тях дело;
- писмено искане на генералния директор на Европейската служба за борба с измамите или определено от него лице, както и на директора на дирекция "Защита на финансовите интереси на Европейския съюз" на Министерството на вътрешните работи във връзка с провеждано административно разследване;
- писмено искане на митнически орган във връзка с осъществяване на правомощията му, при условия и по ред, определени от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите;
- искане на министъра на финансите или друг определен в закон орган във връзка с правомощията им по чл. 31 от Гражданския процесуален кодекс и чл. 3 от Закона за международния търговски арбитраж (като представляващ държавата по съдебни дела).

Относно прилагането на чл. 74, ал. 1, т. 4 от ДОПК и възможността съдебни изпълнителни да получават данъчна и осигурителна информация е налице становище на зам. изпълнителния директор на НАП с изх. № 24-28-2029^{#1} от 17.10.2017 г., с което се допуска предоставяне на данъчна и осигурителна информация и на помощник-частен съдебен изпълнител след отправено от него писмено искане.

Не представлява нарушение на задължението за опазване на данъчна и осигурителна информация в случаите по чл. 73, ал. 2 от ДОПК, а именно:

- предоставяне на данъчна и осигурителна информация, съдържаща се в публични регистри, и при съдебен процес;
- оповестяването на информация по реда на чл. 182, ал. 3 от ДОПК (поставяне на съобщение на видно място, чрез бюлетин или чрез средствата за масово осведомяване);

**РАЗКРИВАНЕ НА ДАНЪЧНА И ОСИГУРИТЕЛНА
ИНФОРМАЦИЯ**

- предоставянето на данни при осъществяването на взаимна помощ и административно сътрудничество, включително обмен на информация, при условията и по реда на глава шестнадесета, раздели IIIa, IV, V и раздел VI, глава двадесет и седма "а", глава двадесет и седма "б" от ДОПК, както и по силата на регламенти на Европейския съюз (т.е. е налице специален ред за предоставяне на данъчна и осигурителна информация);
- предоставянето на данъчна и осигурителна информация, свързана с получаването на държавна и минимална помощ;
- предоставянето на данъчна и осигурителна информация, свързана с прилагането на схеми и мерки за подпомагане по Общата селскостопанска политика и Общата политика в областта на рибарството на Европейския съюз;
- предоставянето на данъчна и осигурителна информация на задълженото лице относно декларирани от и за него данни и данните, съдържащи се в данъчно-осигурителната му сметка, посредством телефонна услуга, след идентифициране на лицето, извършено по ред, определен от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите.

Основните хипотези, по силата на които може да се предостави данъчна и осигурителна информация, са:

1. с писмено съгласие на лицето, или
2. въз основа на акт на съда, или
3. по инициатива на орган на НАП - в случаите, когато това е предвидено в закон.

Длъжностните лица от инспекторатите на НАП и Агенция "Митници" имат право на достъп до всички сведения и документи в приходната администрация във връзка с извършваните от тях проверки. Те са длъжни да пазят в тайна данните, представляващи данъчна и осигурителна информация, станали им известни във връзка с изпълнение на служебните им задължения, включително и след прекратяване на правоотношенията им със съответната агенция.

По отношение на писменото съгласие на лицето, като основание за предоставяне на данъчна и осигурителна информация, е издадено задължително указание на изпълнителния директор на НАП с изх. № 20-00-168 от 16.11.2017 г., с което се определя обхвата от данни, които следва да се предоставят, когато е налице такова съгласие.

**РАЗКРИВАНЕ НА ДАНЪЧНА И ОСИГУРИТЕЛНА
ИНФОРМАЦИЯ**

Допустимо е предоставяне на данъчна и осигурителна информация и на основания, съдържащи се в други нормативни актове, различни от ДОПК. Такива са:

- чл. 402, ал. 4 от Кодекса на труда – НАП предоставя на контролните органи от Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда" необходимата данъчна и осигурителна информация за целите на контрола по спазване на трудовото законодателство и на законодателството, свързано с държавната служба;
- чл. 35, ал. 3 от Закона за подпомагане на земеделските производители - НАП предоставя на Държавен фонд "Земеделие" необходимата данъчна и осигурителна информация за извършване на административни проверки по прилаганите от фонда схеми и мерки за подпомагане;
- чл. 7а, ал. 1 от Закона за насърчаване на заетостта - НАП предоставя на Агенцията по заетостта необходимата данъчна и осигурителна информация за целите на изпълнението на държавната политика по заетостта след писмено искане от изпълнителния директор на Агенцията по заетостта;
- чл. 40, ал. 2 във връзка с ал. 1 от Закона за Сметната палата - ръководителите и длъжностните лица в одитираните организации са длъжни да оказват съдействие на одиторите при осъществяване на правомощията им и да осигуряват подходящи помещения и технически средства за извършване на одитите, включително ползване на телекомуникационни средства, като не могат да се позовават на държавна, служебна, търговска, банкова или друга защитена от закона тайна при извършване на съответните одити.
- Чл. 175д, ал. 7 от Закона за съдебната власт - Инспекторатът към Висшия съдебен съвет може да поиска и разкриване на застрахователна тайна, както и на данъчна и осигурителна информация.
- чл. 80 от Конституцията на Република България във връзка с чл. 28, ал. 4 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание. Поисканата данъчна и осигурителна информация от парламентарните комисии (временни или постоянни) на Народното събрание се предоставя при отправено писмено искане, подписано от председателя на съответната парламентарна комисия;

**РАЗКРИВАНЕ НА ДАНЪЧНА И ОСИГУРИТЕЛНА
ИНФОРМАЦИЯ**

- Чл. 18, ал. 6, изр. второ от Закона за Комисията за финансов надзор - във връзка с упражняване на правомощията си по налагане на административни наказания комисията и нейните органи имат право на достъп до данъчна и осигурителна информация при условията и по реда на ДОПК;
- Чл. 5, ал. 8 от Кодекса за социално осигуряване – НАП предоставя на Националния осигурителен институт данни за осигурителния доход, задължителните осигурителни вноски, здравното осигуряване, допълнителното задължително пенсионно осигуряване, вноските за фонд "Гарантирани вземания на работниците и служителите", дните в осигуряване и облагаемия доход по Закона за данъците върху доходите на физическите лица - поотделно за всяко лице, подлежащо на осигуряване; данните за приходите от осигурителни вноски, данните от уведомленията по чл. 62, ал. 3 от Кодекса на труда и данните за открити и закрити банкови сметки на осигурителите и самоосигуряващите се лица по чл. 25, ал. 1 от Закона за Националната агенция за приходите.
- чл. 222а, ал. 2 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа - за целите на определянето на вида и размера на административните наказания по чл. 221а от закона, комисията и заместник-председателят на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Надзор на инвестиционната дейност", имат право на достъп до данъчна и осигурителна информация.
- Чл. 273а, ал. 2 от Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране – за целите на определянето на вида и размера на административните наказания по чл. 273 от закона, заместник-председателят на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Надзор на инвестиционната дейност", има право на достъп до данъчна и осигурителна информация.
- Чл. 296, ал. 2 от Закона за пазарите на финансови инструменти - за целите на определянето на вида и размера на административни наказания по чл. 296 от закона, заместник-председателят на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Надзор на инвестиционната дейност", има право на достъп до данъчна и осигурителна информация.

**РАЗКРИВАНЕ НА ДАНЪЧНА И ОСИГУРИТЕЛНА
ИНФОРМАЦИЯ**

- Чл. 44, ал. 6 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобито имущество – комисията може да поиска и разкриване на застрахователна тайна, както и на данъчна и осигурителна информация и
- Чл. 115, ал. 5 - Комисията и директорите на териториалните дирекции могат да отправят искане до органи по приходите за предоставяне на данъчна и осигурителна информация за проверяваните лица.
- § 11в от ДР на Закона за приватизация и следприватизационен контрол - въз основа на мотивирано писмено искане на изпълнителния съвет на Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол и на общинските съвети или определените от тях органи, извършващи приватизация, НАП предоставя данъчна и осигурителна информация по чл. 72, ал. 1, т. 1, 4 и 5 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.
- Чл. 74, ал. 11 от Закона за мерките срещу изпирането на пари - предоставянето на информация по ал. 1 - 10 от същия член не може да бъде отказано или ограничено по съображения за служебна, банкова, търговска или професионална тайна или че същата представлява данъчна и осигурителна информация или защитена лична информация и
- Чл. 111, ал. 1 - предоставянето на документи, сведения, справки, извлечения, писмени и устни обяснения за целите на проверките по чл. 108, ал. 3 не може да бъде отказано или ограничено по съображения за служебна, банкова, търговска или професионална тайна или че същата представлява данъчна и осигурителна информация или защитена лична информация.
- Чл. 9, ал. 10 от Закона за мерките срещу финансирането на тероризма – разкриването на информация по ал. 3 и 6 не може да бъде отказано или ограничено по съображения за служебна тайна, банкова, търговска или професионална тайна, или че същата представлява данъчна и осигурителна информация или защитена лична информация, и не поражда отговорност за нарушаване на ограниченията за разкриване на информация, предвидени с договор, законов или подзаконов нормативен акт или административен акт.
- Чл. 1а, ал. 5 от Закона за семейни помощи за деца – НАП предоставя на Агенцията за социално подпомагане и на дирекциите "Социално подпомагане" необходимата

**РАЗКРИВАНЕ НА ДАНЪЧНА И ОСИГУРИТЕЛНА
ИНФОРМАЦИЯ**

данъчна и осигурителна информация за изпълнение на функциите по ал. 3 по писмено искане от изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане или директорите на дирекции "Социално подпомагане".